

Obama félidőben: külpolitikai körkép az időközi választások után

Az amerikai időközi kongresszusi választás során jelentős vereséget szenvedtek az eddig mindkét házban kényelmes többséget élvező demokraták. Kézenfekvőnek látszik, hogy a belpolitikában meggyengült Barack Obama a külpolitika felé fog fordulni ciklusa második felében, hogy a nemzetközi porondon elért sikerekkel induljon neki a 2012-es elnökválasztásnak. Az Egyesült Államokon kívüli világban azonban nem nagyon találni olyan ügyet, ahol a politikai tőkévé kovácsolható siker akár belátható távolságban lenne.

Bevezetés

A választási eredmények mögött egyértelműen a borús amerikai gazdasági helyzet áll: még a történelmi jelentőségű egészségügyi reform is jóval kisebb szerepet kapott a választók pártpreferenciáiban. A munkanélküliség továbbra is megközelíti a 10%-ot, a gazdasági növekedési kilátások pedig bizonytalanok. A demokrata kormányzat gazdaságélénkítő csomagjai csupán arra voltak elegendőek, hogy a hosszú recessziót elkerülje az Egyesült Államok, tartós gazdasági pályára azonban nem tudták állítani a gazdaságot. A választók pedig hagyományosan nem nagyon szokták figyelembe venni, hogy egy-egy intézkedéssorozat esetleges elmaradása valószínűsíthetően még nagyobb problémáktól mentette meg őket. A választókat sokkal inkább a saját maguk és környezetük közvetlen tapasztalataiban, életminőségében bekövetkezett változásokat értékelik. Különösen, ha megválasztásakor olyan hatalmas várakozásokkal tekintettek az elnökre, mint Barack Obama esetében. A törvényszerű kiábrándulás és csalódottság pedig – különösen a demokrata törzsszavazók körében – részben elfedte Obama kétségtelen belpolitikai eredményeit.

Ebben a politikai légkörben a választások szempontjából hagyományosan kevésbé meghatározó külpolitikai kérdések érthetően háttérbe szorultak. Szerepet játszott ebben az is, hogy egyik pártnak sem volt érdeke külpolitikai kérdésekkel kampányolni. Obama első két éve ugyanis e tekintetben sem volt sikertörténet, különösen nem az afganisztáni háború, amely az amerikai választópolgárokat a leginkább foglalkoztatja. A republikánusok pedig több kérdésben megosztottak, vagy álláspontjuk inkább a többségi választói akarattal ellentézik. A nemzetbiztonsági kérdésekben hagyományosan keményebb álláspontot képviselő republikánus képviselők derékhada a belpolitikai szempontból fontos afganisztáni misszió folytatását továbbra is szükségesnek tartja, és megfutamodásnak véli Obamának a kivonulás megkezdésére vonatkozó 2011. júliusi céldátumát. A jobbszélen feltűnt Tea Party mozgalom néhány prominens alakja viszont a kisebb, olcsóbb kormányzat nevében az amerikai globális katonai szerepvállalás csökkentését is szorgalmazza, bár a mozgalom zászlóvivői, mint például Sarah Palin vagy Jim Demint, meglehetősen kemény neokonzervatív agendát hirdetnek.

Mint a fenti rövid bevezetőből is látszik tehát, a republikánus előretörésnek az amerikai külpolitikára gyakorolt lehetséges hatásai meglehetősen komplex problémakört képeznek. Elemzésünk során előbb az amerikai külpolitika belpolitikai hátterét, majd az egyes külpolitikai kérdéseket vizsgáljuk meg.

Új belpolitikai környezet

Az elnöknek hagyományosan rendkívül nagy szabadsága van a külpolitika alakításában. A kongresszus szerepe közvetve nyilvánul meg, elsősorban a nemzetközi szerződések és költségvetések elfogadásában játszott szerepén keresztül. Az előttünk álló időszakban a törvényhozás különösen két területen, a fegyverzetkorlátozási szerződések ratifikálása kapcsán és a kereskedelempolitikai kérdésekben okozhat komolyabb gondokat az elnök számá-

ra. Ugyanakkor hozzá kell tennünk, hogy a választásokkal nem változott meg radikálisan a törvényhozás összképe. Egyrészt a szenátusban, amelynek 2/3-os támogatása szükséges a nemzetközi szerződések ratifikációjához, a szenátorok hagyományosan nagy önállóságot élveznek. A demokrata többség ugyan itt is minimálisra csökkent, de a kormányzat egyes kérdésekben továbbra is számíthat a mérsékelt republikánus szenátorok támogatására. Ráadásul számos olyan „billenő”, vagy hagyományosan inkább demokrata körzetben idén republikánus képviselő nyert, ahol a választói összetétel miatt jobban figyelembe kell venni a középen vagy éppen baloldalon álló szavazók igényeit. Ezzel együtt Obamának nehezebb lesz a szükséges törvényhozási többség biztosítása programja keresztülviteléhez. A republikánusok derékhadáa ugyanis az Obama-féle, a multilateralizmust és együttműködést hirdető külpolitikai nyitást elvetve inkább a korábbi adminisztrációra jellemző unilaterális erőpolitika híve.

Érdemes itt a *Foreign Policy* külpolitikai folyóirat egy cikke nyomán röviden utalni azokra a republikánus politikusokra, akik külpolitikai kérdésekben fontos szerepet fognak betölteni az új kongresszusban.¹ A republikánus táboron belül középutasnak tekinthető John Boehner, a képviselőház új elnöke, a hagyományos republikánus kritikának megfelelően gyengekezőséggel vádolja Obama külpolitikáját. Egy augusztusi beszédében úgy fogalmazott, hogy „az USA külpolitikája nem állhat bocsánatkérések, korrekciók és 'reset' gombok sorából”. A képviselőházi republikánus többség vezetője Eric Cantor lesz, aki korábban különösen közel-keleti ügyekben mutatkozott aktívnak, szorgalmazva az Iránnal szembeni keményebb fellépést, valamint az Izraellel való feltétlen szolidaritást. Emellett a nemzetközi segélyezés kérdésében is szelektívebb és kritikusabb amerikai politikát szorgalmaz, különösen Pakisztán tekintetében. A segélyezés terén ugyancsak aktív és hasonló nézeteket vall Ileana Ros-Lehtinen floridai képviselőasszony, a képviselőház külügyi bizottságának várható vezetője, aki kubai gyökerei révén a befolyásos kubai-amerikaiak szószólója, és ennél fogva Havannával szemben a keményebb fellépés híve.

Fegyverzetkorlátozási ügyekben Jon Kyl szenátor lehet fontos szereplő, aki az új START-szerződéssel kapcsolatban több fenntartásának is hangot adott, pedig támogató szavazatára szükség lehet a szenátusban. A demokrata adminisztráció és a republikánusok közötti nézetkülönbségek áthidalásában, illetve a republikánus szavazatok biztosításában kulcsfontosságú szerep hárulhat a veterán, mérsékelt politikus Richard Lugar szenátorra, aki egyetlen republikánusként már előzetesen ígéretet tett az új START szerződés támogatására. Hasonlóképpen továbbra is meghatározó szereplője lesz a szenátusnak a sokadszorra újjáválasztott John McCain szenátor. A jobboldali politikai spektrum másik végletének képviselője Jim DeMint dél-karoliniai szenátor, aki a Tea Party egyik zászlóvivője volt a kampány folyamán. Ő neokonzervatív, unilateralista és militarista külpolitikát szorgalmazva ellenzi a START-szerződést, támogatja a globális rakétavédelmi rendszer kiépítését, és kritikus a nemzetközi szervezetekkel szemben. A törvényhozásban tehát összességében felerősödnek az Obama külpolitikájával szembeni kritikus republikánus hangok, s az elnöknek a korábbiakhoz képest így nehezebb lesz megnyernie a kongresszus támogatását külpolitikai elképzeléseihez.

Habár az elnök belpolitikai mozgástere értelemszerűen rendkívül leszűkült a választások eredményeként, s a törvényhozásban csak republikánus együttműködéssel lesz képes eredményt elérni, ugyanakkor ez természetesen fordítva is igaz. A nagyarányú győzelemmel azonos arányban megnőtt a republikánusok felelőssége, 2012-ben már nem mutogathatnak csupán a demokrata adminisztrációra. A demokraták kongresszusi visszaszorulása ugyanakkor egyben nagyobb terhet ró az elnökre a törvényhozás tekintetében. Az elmúlt két évben Obama ráhagyhatta a törvényhozási munka nagy részét a demokrata többségre, illetve azok vezetőire, míg az új helyzetben elsősorban neki kell egyezkednie a republikánusokkal, illetve adott esetben kezdeményező félként fellépnie a belpolitikai játszmákban, ha nem kívánja átengedni teljes egészében a terepet a Republikánus Pártnak. Mindenesetre nehéz helyzetben van a törvényhozás, ugyanis az előtte álló legnagyobb kérdés az elkövetkezendő évekre az,

¹ Who will Stand Between Obama and the World. *Foreign Policy Online*, October 25, 2010. http://www.foreignpolicy.com/articles/2010/10/25/who_will_stand_between_obama_and_the_world?page=0,1

hogy a hatalmas költségvetési deficitet milyen módon tudja csökkenteni. Ha az olyan nagy szociális ellátórendszerekből, mint például a Medicare vagy Medicaid, nem mer forrást elvonni a politika, márpedig a republikánusok sem hajlanak erre, kénytelen lesz a kormányzat a katonai kiadásokhoz nyúlni. Mindez fontos lehet annak a kérdésnek a megválaszolásában, hogy Obama külpolitikai elnök lesz-e, vagyis a belpolitikai tér beszűkülésével külpolitikában próbál-e kezdeményező szerepet játszani.

Az új belpolitikai erőviszonyok ellenére a külpolitika alakítása döntő mértékben továbbra is az elnök kezében van. Ezzel együtt érdemes leszögezni, hogy Obama külpolitikai sikerei vagy kudarcai alapvetően nem – illetve az új globális hatalmi rendben egyre kevésbé – a washingtoni politikai erőviszonyok, hanem az Egyesült Államokon kívül álló politikai mozgások függvénye, legyen szó az afganisztáni szerepvállalásról vagy a klímaváltozásról. Az Egyesült Államok relatív hatalmi fölénye ugyanis egyértelműen csökkenőben van. Ennek következtében gyengül érdekérvényesítő képessége is, miközben más regionális nagyhatalmak (BRIC-országok) vagy középhatalmak a (például Irán, Törökország) nemcsak saját környezetükben, hanem azon túl is egyre erőteljesebb befolyással rendelkeznek. Mint oly sokszor korábban, a status quóban leginkább érdekelt első számú hatalom nehezen tud alkalmazkodni az új realitásokhoz. Ezt támasztja alá a megelőző Bush-kormány második ciklusa és a jelenlegi adminisztráció nemzetbiztonsági stratégiája, illetve a tényleges tartalmi külpolitikai jegyek közötti erős folytonosság, különösen, ha a regionális problémákat vesszük szemügyre. A nehéz örökség és a politikai realitások kényszere miatt bizonyos fokig természetesen érthető ez a kontinuitás, ugyanakkor idővel egyre nehezebb lesz alkalmazkodni az új kihívásokhoz.

Közép- és Délkelet-Ázsia

A tágabb közel-keleti térség konfliktusaiban való szerepvállalásra alapvetően igaz, hogy Obama is csak menedzselni tudja, de megoldani nem ezeket a válságokat. Afganisztán esetében erősen valószínűsíthető, hogy az irakihoz hasonló, Obama által végrehajtott „surge” nem, vagy csak csekély mértékben fogja beváltani a hozzá fűzött reményeket. Az elnök tehát vélhetően arra fog törekedni, hogy minimalizálja a háború katonai, illetve otthoni politikai veszteségeit. Az előre meghirdetett csapatkivonulást 2011 júliusában minden bizonnyal megkezdik, de ez várhatóan igencsak részleges lesz: amerikai katonák továbbra is nagy létszámban maradnak Afganisztánban az elkövetkező években. Ugyanakkor, mint korábban utaltunk rá, Obama helyzetén könnyít, hogy a republikánus politikusok derékhadra egyetért a katonai misszió fenntartásával, és emiatt nem tehetik központi kampánytémává a háborút. A költségvetési problémák miatt azonban elképzelhető, hogy az afganisztáni szerepvállalásban elkerülhetetlen lesz a kiadások csökkentése. A republikánus előretörés miatt elképzelhető, hogy ha sor kerül költségvetési források megvonására, akkor az a civil segélyezési programokat fogja inkább érinteni, és nem a katonai kiadásokat. Az időközi választások a pakisztáni kapcsolatok vonatkozásában is erősíthetik a változásokat. Nemcsak a republikánus politikusok körében, hanem az adminisztráción belül is egyre türelmetlenebbül szemlélik a jelentős segélyekkel támogatott Pakisztán ambivalens politikáját.² A változás jele lehet, hogy Obama nagyszabású november közepi ázsiai körútjának nincs pakisztáni állomása, India viszont kitüntetett helyen szerepel a programban.

Obama Bush nyomdokain haladva stratégiai partnerként igyekszik szorosabbra fűzni a kapcsolatokat Új-Delhivel. Mostani ázsiai körútjából, amely India mellett Indonéziát, Dél-Koreát és Japánt érinti, kirajzolódik a Robert Kaplan történész által feltárt új ázsiai hatalmi versengés, amelyben az Egyesült Államokkal szövetséges legjelentősebb ázsiai országok Kína ellensúlyozására igyekeznek országaik kapcsolatait elmélyíteni a számukra védőernyőt nyújtó Egyesült Államokkal. A függőségi viszony természetesen kölcsönös: Washingtonnak is szüksége van erős szövetségekre ahhoz, hogy ázsiai befolyását megőrizze, és kellő ellensúlyt tudjon felmutatni Pekinggel szemben. Washingtonban szinte teljes konszenzus van

² 2001 óta 18 milliárd dollárnyi segílyt juttatott Washington Iszlámábádnak, 2009-ben pedig egy újabb több éves, 7,5 milliárd dolláros programot hagyott jóvá az amerikai kongresszus.

abban, hogy az Egyesült Államoknak továbbra is aktív jelenlétet kell demonstrálnia a régióban. Az időközi választás azonban annyiban befolyásolja Obama mozgásterét, hogy az ázsiai vezetők is érzékelik Obama belpolitikai gyengeségét, amely közvetve Amerika növekvő hazai gondjainak a jele. Ebben a helyzetben pedig nemcsak a potenciális ellenfelek, hanem a szövetségesek is nagyobb önbizalommal léphetnek fel a Washingtonnal való alkudozások során. Az első számú potenciális versenytárs, Kína az elmúlt egy év során, a legutóbbi elnöki ázsiai körút óta ennek egyértelmű jeleit adta. A tajvani fegyvereladást követő, a megszokottnál hevesebb pekingi reakciók ez év januárjában, később az Észak-Korea által elsüllyesztett dél-koreai hadihajó-incidens során Phenjannak nyújtott diplomáciai takaró, majd a dél-kínai-tengeri, Japánnal folytatott szigetviták során tanúsított kemény fellépés mind arra mutatott, hogy Peking biztonságpolitikai téren is egyre magabiztosabb politikát folytat.³

A kínai–amerikai reláció legfontosabb aspektusát azonban jelenleg még egyértelműen a gazdasági kapcsolatok jelentik, e téren azonban a korábbi viták – a júan árfolyama, kereskedelmi vámok – változatlanul fennállnak. E tekintetben a republikánus előretörés nem igazán változtatja meg a felállást: Obama kereskedelmi kérdésekben eddig inkább közép-utas, a republikánus fősodorhoz hasonlóan inkább szabadkereskedelmi politikát folytatott.⁴ Támogatja a hosszú ideje a törvényhozás előtt lévő szabadkereskedelmi egyezmény ratifikálását Dél-Koreával, Kolumbiával és Panamával, ugyanakkor néhány kínai termékcsoporthoz illetően antidömping-intézkedéseket is hozott. A törvényhozásban eddig főként demokraták elleneztek a kereskedelmi megállapodásokat, a most meggyengült, protekcionista demokrata balszél helyett viszont a megerősödött jobbszél, a Tea Party számos képviselője hangoztatja az amerikai munkahelyek védelmét. Az időközi választást megelőző kampány során figyelemre méltó jelenség volt, hogy Kína a gazdasági-kereskedelmi kérdések miatt talán a jelentősebb külpolitikai szereplővé lépett elő.⁵ Továbbra is fontos kérdés az, hogy kibontakozhat-e kereskedelmi háború Kína és Amerika között. Amennyiben az amerikai gazdaság továbbra is gyengélkedik, valamint az amerikai export a várakozásokon alul teljesít, illetve Kína továbbra is mesterségesen védi versenyelőnyét, nőhet a politikai nyomás az elnökre és a törvényhozásra, hogy protekcionista intézkedéseket hozzon. Ez sem jelenthet azonban választ arra a globális kihívásra, amelyet Kína gazdasági-pénzügyi expanziója jelent Dél-Amerikától Afrikán keresztül Kelet-Ázsiáig.

Közel-Kelet

Kína mellett természetesen a Közel-Kelet, azon belül is Izrael biztonsága, illetve a békefolyamat állása jelentős amerikai belpolitikai tényező. Alighanem a belpolitikai fontosságnak is döntő szerepe volt abban, hogy Obama a kairói beszéddel vett erőteljes rajtja után visszafogott lendületéből, és jobban igazodott a hagyományos amerikai közel-keleti politikához. Ennek jele volt többek között, hogy fokozatosan csökkentette a nyílt politikai nyomást az izraeli kormányra a békefolyamat szempontjából kulcsfontosságú illegális ciszjordániai zsidó telepek ügyében.⁶ Ezzel együtt az Obama-kormányzat és Netanjahu jobboldali kormánya között érzékelhetően továbbra is komoly nézetkülönbségek vannak, de ez az amerikai–izraeli kapcsolatok fundamentumait várhatóan továbbra sem fogja érinteni, különösen nem egy Izrael mellett továbbra is nagy többségében elkötelezett kongresszus mellett. Az újráválasztásban gondolkodó Obamát a szorosabbá vált belpolitikai verseny bizonyos óvatosságra intheti a közel-keleti békefolyamat erőltetése ügyében, még ha nem is adhatja fel teljesen azt a politikát, amelybe annyi energiát fektetett.

³ The Eagle has Landed. The Times of India. Nov. 9. 2010.

<http://timesofindia.indiatimes.com/home/opinion/edit-page/The-Eagle-Has-Landed/articleshow/6890064.cms>

⁴ Roya Wolverson: Foreign Policy and 2010 Midterms: Trade. Council on Foreign Relations.

http://www.cfr.org/publication/23243/2010_midterms_and_foreign_policy.html

⁵ China Muscle becomes Campaign Issue in the US. Financial Times. Oct. 27. 2010.

<http://www.ft.com/cms/s/0/5b29d2e8-e1f2-11df-a064-00144feabdc0.html?ftcamp=rss>

⁶ Több szakértők szerint a háttérben ennek ellenére komoly nyomást gyakorolt Washington Netanjahura a településpolitikai ügyében, s ennek eredménye volt 2009 novemberében a 10 hónapos izraeli moratórium meghirdetése.

Irán esetében viszont várhatóan továbbra is ellenáll a katonai akciót javasoló izraeli kéréseknek, és a politikai megoldás szükségességét hangoztatja.⁷ (Látnunk kell ugyanakkor, hogy a következő egy-másfél év kritikus lesz, mivel az iráni nukleáris program is „kritikus” szakaszához érkezik.) Obamának kétségtelenül széles nemzetközi támogatást sikerült felépítenie Iránnal szemben: a 2010 júniusában elfogadott ENSZ BT-határozat az újabb Irán elleni szankciókról komoly eredményként értékelhető, különösen, ha ennek másfél évvel ezelőtti esélyeivel vetjük össze. Ugyanakkor a lényegi kérdést illetően Irán nukleáris programja továbbra is érintetlen, és belátható időn belül a perzsa állam képes lesz nukleáris fegyver előállítására. A republikánus törvényhozásban várhatóan felerősödnek az Irán elleni keményebb fellépést szorgalmazó hangok, de a várható következmények miatt továbbra is csekély az esély amerikai katonai csapásokra, ha kizárni ezt nem is lehet.

Regionális összefüggésben, hasonlóképpen Kelet-Ázsiához, a Közel-Keleten is egy feltörekvő hatalom feltartóztatása Washington célja, amely sok tekintetben egybeesik a környező államok érdekeivel is. Amíg azonban Kelet-Ázsiában olyan globális tekintetben is jelentős hatalmakról van szó, amelyek jelentékeny gazdasági-katonai erőt képesek felmutatni, addig a Közel-Keleten – természetesen nem lebecsülve a régió energiaforrásainak jelentőségét – Washington sokkal inkább tisztán politikai jellegű nehézségekkel kénytelen szembenézni.

Amint arra a *Foreign Affairs* minapi tanulmánya rámutatott,⁸ az amerikai politika részben belpolitikai kényszerűségből olyan idejétmúlt, leegyszerűsítő fekete-fehér prizmán keresztül látja a közel-keleti politikai folyamatokat, amelyen át nem lehet sem megfelelően értelmezni, sem alakítani a régiót. A térség államainak, illetve politikai erőinek jókra (mérsékeltek, amerikai szövetségesek) és rosszakra (szélsőségesek) való elkülönítése helyett a realitásokhoz és lehetőségekhez jobban igazodó, pragmatikusabb, rugalmasabb amerikai politikára lenne szükség. Vagyis lényegi párbeszédet kellene elkezdni olyan erővel, mint a Hamász, Hezbollah, Szíria, vagy Irán, keményebb feltételeket támasztani az amerikai támogatásnak a szövetséges Izraellel vagy az elnökválasztás előtt álló Egyiptommal szemben, és számolni kell Törökország és Irán megnövekedett befolyásával. Az iraki konfliktust talán lassan maga mögött hagyó Egyesült Államok megtapasztalhatta, hogy a közel-keleti politikai konfliktusok kezelésében korlátozottak a lehetőségei, és megoldásuk rugalmasságot, szofisztikált aprómunkát és türelmet igényel.

Robert Malley és Peter Harling tanulmánya kapcsán azonban érdemes felhívni a figyelmet arra is, hogy az amerikai belpolitika törvényszerűségei eddig sem kedveztek egy kifinomult regionális politikának. A megváltozott kongresszusi erőviszonyok között pedig ennek még kevesebb a realitása. Hiszen például Kairóval szemben George W. Bush keményebb feltételeket támasztott, ezért Mubárak évekig nem látogatott el Washingtonba. Barack Obama változtatott ezen, s aligha térhet vissza egy korábbi politikához olyan időszakban, amikor Egyiptomban Mubárak egészségi állapotában bekövetkező esetleges végzetes fordulat bizonytalanságot teremthet. Nem is szólva arról, hogy időközben a regionális feltételrendszer is több szempontból megváltozott. A kérdés persze az, hogy a kommunikáción túli, lényegi tartalmi kérdésekben Obama képes lesz-e egy új irányvonalat találni.

Oroszország és Európa

A Közel-Kelet egyik legfontosabb konfliktusforrásának tekintett iráni nukleáris program esetében Moszkva is nagyrészt felsorakozott Obama mögé. A „reset” Obama talán a leglényegesebb tartalmi változást hozta a Bush-korszakhoz képest. Moszkva támogatása az Irán ellenes szankciók ügyében, az Iránba irányuló orosz fegyverexport leállása, az afganisztáni misszió utánpótlásában való orosz közreműködés, és természetesen az új stratégiai fegyverzetkorlátozási START-megállapodás kétségtelenül figyelemreméltó eredmények. Azonban mindehhez hozzá kell tennünk, hogy összességében nem beszélhetünk stratégiai áttörésről a kétoldalú kapcsolatokban, s a jelenlegi viszony egy megváltozott politikai klíma esetében

⁷ US Rejects Israeli call for Armed attack against Iran. *The Gulf News*, November 8, 2010.

<http://gulfnnews.com/news/region/iran/us-rejects-israeli-call-for-armed-action-against-iran-1.708412>

⁸ Robert Malley – Peter Harling: Beyond Moderates and Militants. *Foreign Affairs*, Vol. 89. No. 5. 2010. 18–29. o.

könnyen megromolhat. A két ország előtt álló legfontosabb stratégiai kihívást, Kínát illetően azonban várhatóan mindkét ország meg fogja becsülni az eddigi eredményeket, habár együttműködésüket nyilvánvalóan továbbra is számos konfliktus terheli majd.

Az egyik ilyen konfliktus továbbra is a NATO lesz, azon belül is az Egyesült Államok biztonságpolitikai szerepe különösen Kelet-Közép-Európában. E tekintetben a közelgő NATO-csúcsértekezlet fontos állomás lesz, és itt már az európai államok szerteágazó érdekei is hangsúlyozottabban meg fognak jelenni. Franciaország és Németország Moszkvához való közeledését Washingtonban ambivalens érzésekkel fogadják: a NATO–orosz „reset” szempontjából támogatandó, azonban Washingtonnak nem érdeke, hogy ez a kapcsolatrendszer túlságosan elmélyüljön és gyümölcsözővé váljon. Különösen az EU pénzügyi válsága nyomán nemzeti érdekeit egyre karakteresebben megjelenítő Berlinnel nem javultak Bush távozása után olyan mértékben a kapcsolatok, mint azt sok elemző Obama hatalomra kerülésekor várta. Hasonlóképpen nem felhőtlen a kelet-közép-európai államokkal való viszony, elsősorban a „reset” és annak előzményeként tekintett rakétavédelmi rendszer felülvizsgálata miatt. A novemberi NATO-csúcstalálkozó esetleges döntései azonban megerősíthetik a kelet-európai fővárosok bizalmát Washington iránt.

Általánosságban elmondható, hogy az európai kormányok és az Obama-adminisztráció közötti kapcsolatokban nem történt stratégiai jelentőségű megújulás, bár a politikai légkör kétségtelenül javult. A Bush-kormány időszakához képest olyan értelemben kiegyensúlyozottabbá váltak az amerikai–európai bilaterális kapcsolatok, hogy a Washingtonhoz fűződő viszonyuk tekintetében jóval kisebbek a különbségek az európai kormányok között. Ez elősegítheti azt, hogy a multilaterális USA–EU reláció a meglévő nehézségek ellenére idővel tartalmat nyerjen, különösen a klímaváltozást érintő, vagy globális gazdasági kérdésekben. Azzal együtt, hogy a nagypolitika szintjén a májusi EU–amerikai csúcs lemondásával Obama látványosan jelezte, hogy a valódi stratégiai partnerséghez Európától jelentősebb áldozatokat vár a globális amerikai célok támogatásában. A NATO- és EU–USA csúcstalálkozó eredménye a transzatlanti kapcsolatok alakulását illetően jelzésértékű lesz következő időszakra nézve.